

Türkiye’de Spor Motivasyonu Araştırmaları: PRISMA Yöntemine Dayalı SistematiK Bir Derleme (2020–2025)

Sports Motivation Research in Turkey: A Systematic Review Based on the PRISMA Method (2020–2025)

AÇIK ERIŞİM

Editör:

Süleyman Erim ERHAN
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi, Tekirdağ,
Türkiye.

Hakemler:

Volkan ÖZCAN
Artvin Çoruh Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Artvin, Türkiye.

Muhammet Talha HAN
Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan
Spor Bilimleri Fakültesi, Karabük,
Türkiye.

Aydın İLHAN
Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Denizli, Türkiye.

İletişim:

Harun AYDOĞAN
harunnaydogann@gmail.com

Tarihler:

Geliş: 10.07.2025
Kabul: 30.10.2025
Yayınlanma: 31.12.2025

Künye:

Aydoğan, H. (2025). Türkiye’de spor motivasyonu araştırmaları: PRISMA yöntemine dayalı sistematiK bir derleme (2020–2025). *IntJourExerPsysc*, 7(2), 80-94.
<https://doi.org/10.51538/intjourexerpsyc.1739738>

Harun AYDOĞAN¹

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, Türkiye.

ÖZ: Türkiye’de spor motivasyonu üzerine yapılan çalışmalar artsa da bu alandaki eğilimlerin, yöntemsel çeşitliliğin ve örneklem farklılıklarının sistematiK biçimde ortaya konduğu bir çalışma bulunmamaktadır. PRISMA bildirimine uygun olarak Ocak 2020–Mart 2025 tarihleri arasında yayımlanan 38 özgün makale içerik analiziyle incelenmiştir. Yöntem olarak; Google Akademik ve ULAKBİM/TR Dizin veri tabanlarından elde edilen 806 kayıttan 38 makale, sistematiK eleme aşamalarından geçirilerek ve PRISMA yönergeleri için tercih edilen raporlama kriterleri kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, incelenen çalışmaların %97’sinin nicel tasarımlı olduğunu, katılımcı grupların %58’inin sporcular, %26’sının öğrenciler olduğunu; en çok ele alınan değişkenlerin ise bireysel psikolojik faktörler (%43) ve demografik özellikler (%22) olduğunu göstermiştir. Nitel yöntemler, alternatif örneklem grupları ve çevresel-sosyal etkenler ise sınırlı düzeyde temsil edilmiştir. Sonuç olarak, sporda motivasyon alanındaki literatürün nicel odaklı, dar örneklem grupları ve klasik psikolojik değişkenlerle sınırlı kaldığı; derinlemesine anlayış için nitel ve karma yöntemlerin, farklı paydaşların ve çevresel bağlamların daha fazla çalışılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu yaklaşımlar, alana metodolojik ve tematik çeşitlilik kazandırarak gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: spor, motivasyon, PRISMA bildirimi, sistematiK derleme.

ABSTRACT: Although studies on sports motivation are increasing in Turkey, there is no study that systematically reveals the trends, methodological diversity and sample differences in this field. In accordance with the PRISMA statement, a content analysis was conducted on 38 original articles published between January 2020 and March 2025. Employing bibliometric and content-analysis techniques, 806 records retrieved from Google Scholar and the ULAKBİM/TR Dizin databases were systematically screened, yielding the final sample of 38 studies. Findings show that 97 % of the examined studies used quantitative designs; 58 % of participants were athletes and 26 % were students; and the most frequently studied variables were individual psychological factors (43 %) and demographic characteristics (22 %). Qualitative methods, alternative sample groups, and socio-environmental factors were underrepresented. In conclusion, the literature on sport motivation in Türkiye remains quantitatively focused with narrow sample profiles and classical psychological variables; deeper understanding will require greater use of qualitative and mixed methods, inclusion of diverse stakeholders, and attention to environmental contexts. These approaches promise to enrich methodological and thematic diversity and guide future research.

Keywords: sport, motivation, PRISMA statement, systematic review.

1. GİRİŞ

Günümüz toplumlarında bireyler, geçmişle kıyaslanamayacak kadar hızlı bir değişim sürecinde ve sürekli rekabetin içinde yaşamlarını sürdürmektedir. Bu rekabetçi ortamda başarılı olabilmek, değişen koşullara uyum sağlama, yenilikleri yakından takip etme ve rakiplerle mücadele etme çabasını gerektirir. Bu çaba için motivasyon dediğimiz itici güce ihtiyaç duyulmaktadır. Motivasyonun tanımı üzerine önceki çalışmalarda birçok görüş vardır. Genel anlamıyla motivasyon, kişinin davranışını iyileştirmeye ve sürdürmeye yardımcı olabilecek bir güç olarak tanımlanabilir (*Jumady & Lilla, 2021*).

Sporda motivasyon ise, bireylerin yalnızca fiziksel performanslarını değil, genel başarılarını da doğrudan etkileyen kritik bir faktördür. İyi bir sporcu olma hedefiyle çaba harcayan bireyler, spor hayatlarında kendilerini aşarken aynı zamanda bu süreçten keyif alırlar. Motivasyon, spor alanındaki gelişimlerine katkı sağlarken, aynı zamanda gelecekteki kariyer hedeflerine ulaşmada da önemli bir itici güç olur. Bu bağlamda, sporda motivasyon, bireylerin başarıya ulaşmalarında belirleyici bir rol oynamaktadır (*Filiz & Demirhan, 2018*). Çünkü motivasyon, bireyin sadece spora başlamasını değil, aynı zamanda istikrarlı bir şekilde devam edebilmesini ve performansını en üst düzeye çıkarmasını sağlayan temel unsurlardan biridir (*Kılınç ve ark., 2011*). Motivasyon, bireyin belirli bir hedef doğrultusunda harekete geçmesini sağlayan içsel ve dışsal etkenleri kapsayan bir kavramdır (*Özbaydar, 1983, aktaran Çam, 1990*).

İçsel motivasyon, bir birey bir aktiviteyi kendi tatmini için yaptığında gözlemlenebilir. Bireyin dışsal faktörlerden etkilenmeden, sadece gerçekleştirdiği eylemden haz alması ve tatmin olması sonucunda ortaya çıkar. Spor motivasyonunun içsel boyutu, duygusal sıcaklık, benlik saygısı, güçlü bir aidiyet ve kimlik duygusu, coşku, özgüven, zindelik ve sıkı bir kararlılıkla spora adanmak gibi birçok faktörü içerir (*Vallerand & Losier, 1999 akt., Demir, 2022*).

Dışsal motivasyon ise ödül, ceza veya sosyal çevrenin beklentileri gibi dış faktörlerle şekillenir. Başarı kazanma, takdir edilme veya olumsuz eleştiriden kaçınma gibi nedenlerle birey belirli davranışları gerçekleştirir. Spor ve egzersiz bağlamında dışsal motivasyon, kilo verme, fiziksel görünümü iyileştirme veya sosyal çevre edinme gibi amaçlarla ilişkilidir. Sonuç olarak, bireyin hangi motivasyon türüyle harekete geçtiği, performansını ve hedeflerine ulaşma sürecini doğrudan etkilemektedir (*Azid ve ark., 2023; Güney, 2022*).

Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı, bireylerin motivasyon sürecini ihtiyaçlar doğrultusunda açıklamaktadır. Bu kurama göre, motivasyon temel fizyolojik gereksinimlerden başlayarak güvenlik, sevgi, aidiyet, saygınlık ve kendini gerçekleştirme gibi daha üst düzey ihtiyaçlara doğru ilerlemektedir. Maslow, bireylerin alt düzey ihtiyaçları karşılanmadan üst düzey gereksinimlerin motive edici olamayacağını vurgulamaktadır. Yani, bir ihtiyacın tam olarak giderilmemesi, sonraki aşamalarındaki motivasyonu olumsuz etkileyebilir. Bu çerçevede, bireylerin her aşamada motive olabilmesi için ihtiyaçlarının sırasıyla karşılanması gerekmektedir. Eğer bir basamaktaki ihtiyaç yeterince karşılanmazsa, motivasyonun devamlılığı da sekteye uğrayabilir (*Kara & Kara, 2024*).

Motivasyon, bir sporcunun performansını etkileyen temel unsurlardan biridir, ancak tek başına başarıyı garanti etmez. Bir sporcu hedefine ulaşmak için motive olsa da gerekli çabayı göstermediği sürece başarı elde etmesi zor olabilir. Motivasyon ve çaba birbirleriyle doğrudan ilişkilidir; yüksek motivasyona sahip bireyler, hedeflerine ulaşmak için daha az zorlanırken, düşük motivasyona sahip olanlar daha fazla çaba harcamak zorunda kalabilir ve isteksizlik yaşayabilir (*Ilieva & Farah, 2013, aktaran Tunca & Güngör Gülsoy, 2023*).

Sonuç olarak, sporda motivasyonun önündeki engeller, bireysel ve çevresel faktörlerden kaynaklanan çeşitli sorunlarla şekillenmektedir. Rekabet baskısı, maddi yetersizlikler, kariyer belirsizlikleri ve yetersiz destek gibi etkenler, sporcuların ve spor profesyonellerinin motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu sorunların aşılması için, sporculara psikolojik destek sağlanması, adil ve sürdürülebilir bir spor ortamı oluşturulması, teşvik edici ödüllendirme sistemlerinin geliştirilmesi ve sporun tüm paydaşlarını kapsayan motivasyon stratejilerinin benimsenmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde, sporda motivasyon sorunları aşılabılır ve sporcuların uzun vadeli başarıları ile sporun genel gelişimi desteklenebilir.

Bu çalışma, spor motivasyonu üzerine mevcut literatürü özetlemek ve gelecekteki araştırmalar için bir araştırma gündemi önermek amacıyla araştırma boşluklarını belirlemeye yöneliktir. Araştırma kapsamında sorgulanan araştırma soruları:

S.1. Sporda motivasyonla ilgili araştırmaların sayısal yoğunluğunun yıllara göre trendleri nasıl bir değişiklik göstermektedir?

S.2. Sporda motivasyonla ilgili çalışmalarda kullanılan veri toplama ve analiz yaklaşımlarının (nitel/ nicel/ karma) oranları nedir?

S.3. Sporda motivasyonla ilgili çalışmalarda en sık hangi örneklem grupları (ör. öğrenci/ sporcu/ antrenör) incelenmiştir?

S.4. Sporda motivasyonu etkileyen faktörler hangi kategorilere ayrılarak incelenmiştir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ulusal alan yazında spor motivasyonu alanında yayımlanmış çalışmalara ilişkin mevcut durumu analiz ederek güncel ve kapsamlı bir görünüm sunmaktır. Araştırma, betimsel bir yaklaşımla yürütülmüş olup, 2020 (Ocak) - 2025 (Mart) tarihleri arasında yayımlanmış çalışmalar sistematik bir şekilde analiz edilmiştir. Böylece, spor motivasyonuna yönelik gelecekte yapılacak araştırmalar için yol gösterici bir çerçeve sunulması hedeflenmektedir.

2.2. Evren Örneklem

Bu araştırmanın evreni Google Akademik ve ULAKBİM/TR Dizin veri tabanlarında yapılan taramalar sonucunda, spor bilimleri alanında sporda motivasyon konusuna odaklanan 806 akademik makaleden oluşmaktadır. Örneklemi ise, araştırmanın amacına uygun olarak, PRISMA Bildirimi yönergeleri izlendikten sonra belirli kriterleri karşılayan 38 araştırma makalesi oluşturmaktadır. Bu örneklem, alan yazınında sporda motivasyon konusuna dair en güncel ve etkili çalışmaların analiz edilmesini sağlamaktadır. Bu araştırma için etik kurul raporu gerekli değildir.

2.3. Araştırma Sınırlılıkları

Çalışmanın dahil etme kriterleri, araştırma konusundaki güncel eğilimleri yansıtmak için 2020 (Ocak) – 2025 (Mart) tarihleri arasında yayınlanan çalışmalar ve “spor”, “motivasyon”, “sporda motivasyon”, “spor ve motivasyon” anahtar kelimeleri kapsamında tarama yapılmıştır. Bu doğrultuda ulusal alan yazını temsil etmek için yalnızca Türkçe çalışmalar değerlendirilmiştir. Yöntem ve bulguların ayrıntılı incelenebilmesi için ise tam metinler ele alınmıştır. Tekrar eden çalışmalar, araştırma makalesi dışında kalan nitel araştırmalar; içerik analizi, göstergebilim, sistematik derleme, meta analiz gibi yöntemlerle çalışılan makaleler metodolojik homojenliği korumak amacıyla araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

2.4. Veri Toplama Aracı ve Yöntemi

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. "Bibliyometrik" terimi, Yunanca "biblio" (kitap) ve "metric" (ölçüm) kelimelerinin birleşiminden türetilmiştir. Bibliyometrik analiz, bilimsel çalışmaların gelişimini destekleyen ve farklı disiplinler arasında temel bir referans noktası oluşturan bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Samiee & Chabowski, 2012, aktaran Akpınar, 2023). PRISMA bildirimi, sistematik derleme ve meta-analiz çalışmalarının bilimsel geçerliliğini ve şeffaflığını artırmak amacıyla geliştirilen, yapılandırılmış bir raporlama kılavuzudur. Bu kılavuz, 27 maddeden oluşan kapsamlı bir kontrol listesi ile, araştırma sürecini adım adım gösteren dört basamaklı bir akış şeması içermektedir. Her bir kriter, çalışmalara "evet", "hayır" ya da "geçerli değil" şeklinde puanlama yapılarak uygulanmaktadır. Değerlendirme sürecinde her yayın tek tek ele alınarak, bağımsız biçimde analiz edilmiştir. PRISMA yalnızca derleme ve meta-analiz türündeki araştırmalarda değil, aynı zamanda farklı metodolojik yaklaşımların sistemli bir biçimde sunulmasında da temel alınabilecek bir çerçeve sunmaktadır.

Aşama 1: Arama

Google Akademik ve ULAKBİLİM/TR Dizin veri tabanlarında, belirlenen anahtar kelimelerle sınırlı yıl, dil ve konu çerçevesinde sistematik tarama yapılmıştır.

Aşama 2: Seçim

Başlık ve özetler incelenerek ön eleme yapılmış, kriterlere uyan çalışmaların tam metinleri değerlendirilerek analize uygun yayınlar seçilmiştir.

Aşama 3: Veri Çıkarımı

Seçilen çalışmalardan yıl, yöntem, örneklem ve kullanılan araçlara ilişkin temel bilgiler sistemli şekilde toplanmıştır.

Aşama 4: Analiz

Veriler araştırma sorularına göre çözümlenmiş, bulgular tablo ve grafiklerle desteklenerek betimsel olarak sunulmuştur.

Aşama 5: Sonuçlandırma

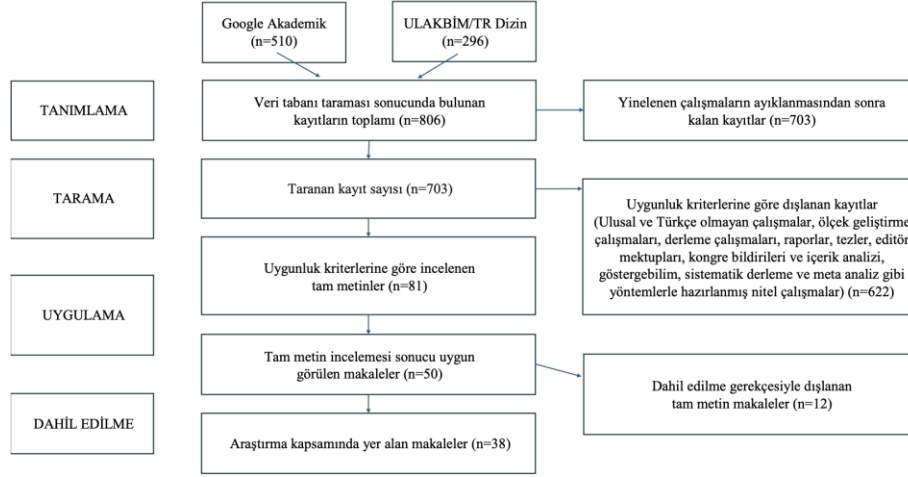
Elde edilen bulgular yorumlanmış, literatürle karşılaştırılarak genel değerlendirmeler ve öneriler sunulmuştur.

Bu derlemede, Google Akademik (n = 510) ve ULAKBİLİM/TR Dizin (n = 296) veri tabanlarında yapılan tarama sonucunda toplam 806 kayıt elde edilmiştir. Yinelenen kayıtların çıkarılmasıyla 703 özgün çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Ön elemelerde, uygunluk ölçütlerini karşılamayan 622 çalışma elenmiş, 50

çalışma tam metin incelemeye geçmiştir. Bu aşamada 12 çalışma dışlanmış ve 38 makale nihai analize dâhil edilmiştir.

İncelenen makalelerin dâhil edilme veya edilmeme süreçlerinde iki araştırmacı bağımsız olarak her bir kontrol listesi ögesini değerlendirerek çalıştı;

mevcut olan farklar haftalık Zoom toplantılarında fikir birliği sağlayacak şekilde giderildi. Uyuşmazlık çıkması durumunda, nihai karar için üçüncü bir kodlayıcının görüşüne başvurulması planlandı. Ancak tüm maddelerde kodlayıcılar arasında herhangi bir anlaşmazlık meydana gelmedi. Literatür seçim süreci, Şekil 1’de özetlenmiştir.

Şekil 1

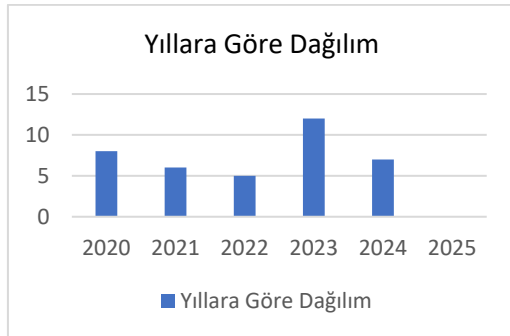
PRISMA Yöntemiyle Yürütülen Literatür Seçim Sürecinin Akış Diyagramı (Moher ve ark., 2009).

3. BULGULAR

Araştırma kapsamına alınan literatür, 35’i Google Akademik ve 3’ü ULAKBİLİM/TR Dizin veri tabanından seçilmek üzere toplam 38 çalışmadan oluşmaktadır. Bu bölümde, spor bilimleri çerçevesinde “sporda motivasyon” temalı yayınlar; belirlenen araştırma soruları doğrultusunda sistematik bir şekilde incelenip tartışılmıştır.

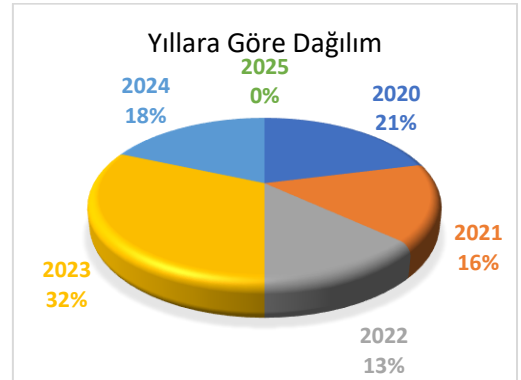
S.1. Sporda motivasyon üzerine yapılan araştırmaların yıllara göre dağılımları nasıldır?

Sporda motivasyon konusundaki makalelerin yıllar bazındaki dağılımı grafik 1’de, bu yıllar içindeki oranları ise yüzde (%) değerleriyle grafik 2’de yer almaktadır.

Grafik 1

Yayınlanma Yıllarına Göre Dağılımları

Grafik 2

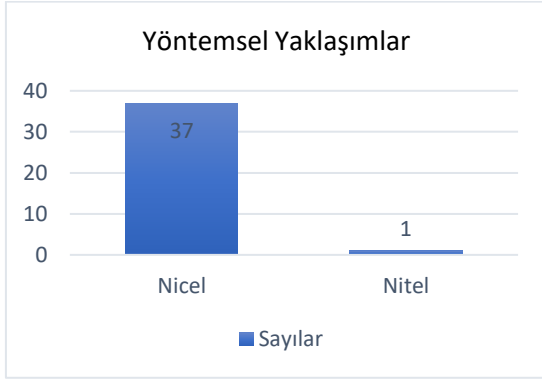
Yayınlanma Yıllarına Göre Yüzde (%) Dağılımları

Sporda motivasyon temalı çalışmaların 2020–2025 dönemindeki yüzdelik dağılımı incelendiğinde, en yüksek payın 2023 yılına ait olduğu görülmektedir (%32). 2020 yılı toplam yayınların %21’ini oluşturarak ikinci sırada yer almaktadır. 2024 yılı ise %18’lik bir orana sahiptir. 2021 (%16) ve 2022 (%13) yıllarında

yayın oranlarının görece daha düşük olduğu görülmektedir. 2025 yılına ilişkin herhangi bir yayın tespit edilememiştir. (%0).

S.2. Sporda motivasyonla ilgili yapılan araştırmalarda kullanılan yöntemsel yaklaşımların dağılımları nasıldır?

Sporda motivasyon araştırmalarında kullanılan yöntemsel yaklaşımların dağılımı Grafik 3’te bu yaklaşımların toplam içindeki yüzdesel payları ise Grafik 4’te sunulmuştur.

Grafik 3

Yöntemsel Yaklaşımlarına Göre Dağılımları

Elde edilen verilere göre toplamda 38 çalışmanın 37’si nicel, 1’i nitel yöntemle gerçekleştirilmiştir.

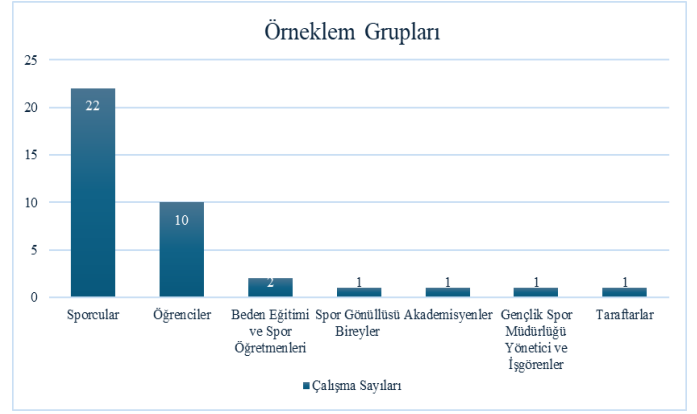
Grafik 4

Yöntemsel Yaklaşımlarına Göre (%) Dağılımları

Grafik 5’te 38 çalışmanın yöntemsel dağılımı incelendiğinde, çalışmaların %97’si nicel yöntemlerle yürütülürken, %3’ü nitel yöntemlere yer vermiştir.

S.3. Sporda motivasyon konusundaki araştırmaların örneklem gruplarına göre dağılımları nasıldır?

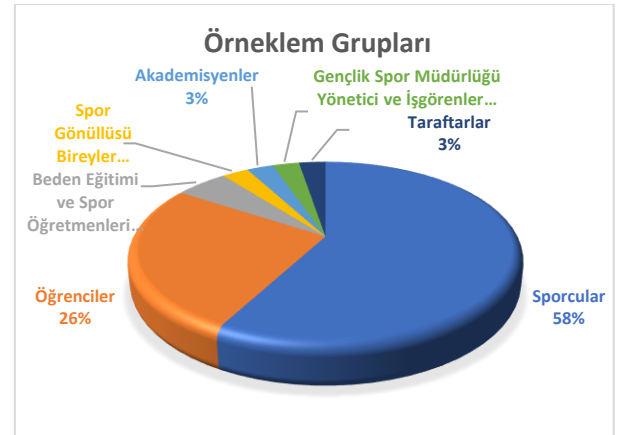
Sporda motivasyon araştırmalarında örneklem gruplarına göre dağılımı grafik 5’te; bu örneklem gruplarının toplam içindeki yüzdesel payları ise grafik 6’da sunulmuştur.

Grafik 5

Örneklem Gruplarına Göre Dağılımları

İncelenen 38 çalışmanın örneklem gruplarına göre dağılımı değerlendirildiğinde, araştırmaların büyük oranda sporcular (n=22) üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu grubu öğrenciler (n=10) takip etmektedir. Diğer örneklem grupları ise oldukça sınırlı düzeyde temsil edilmektedir. Özellikle beden eğitimi ve spor öğretmenleri (n=2), spor gönüllüsü bireyler (n=1), akademisyenler (n=1), Gençlik ve Spor Müdürlüğü yöneticileri ve iş görenleri (n=1) ile taraftarlar (n=1) gibi gruplar yalnızca tekil çalışmalarla temsil edilmiştir.

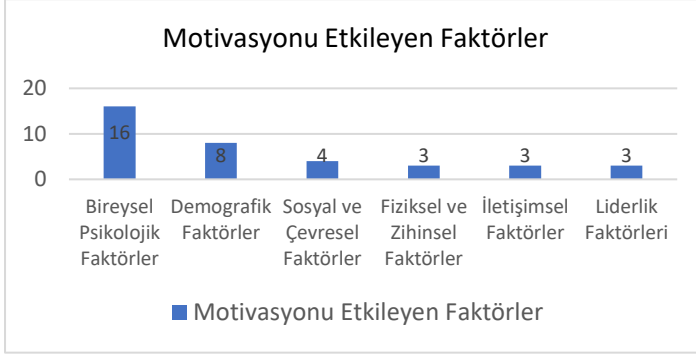
Grafik 6

Örneklem Gruplarına Göre (%) Dağılımları

Sporda motivasyon alanında yapılan çalışmaların örneklem gruplarına göre yüzdelik dağılımı incelendiğinde, en yüksek payın sporculara (%58) ait olduğu görülmektedir. Bunu öğrenciler (%26) izlerken, beden eğitimi ve spor öğretmenleri (%5), akademisyenler (%3), Gençlik Spor Müdürlüğü yöneticileri ve iş görenleri (%3), taraftarlar (%3) ve spor gönüllüsü bireyler (%2) gibi gruplar çok daha sınırlı düzeyde temsil edilmektedir.

S.4. Sporda motivasyonu konusundaki araştırmaların motivasyonu etkileyen faktörlere göre dağılımları nasıldır?

Sporda motivasyon araştırmalarında motivasyonu etkileyen faktörlere göre dağılımı grafik 7’de; bu örneklem gruplarının toplam içindeki yüzdesel payları ise Grafik 8’de sunulmuştur.

Grafik 7

Sporda Motivasyonu Etkileyen Faktörlere Göre Dağılımları

Grafik 7’de sporda motivasyonu etkileyen faktörlerin dağılımı değerlendirildiğinde, çalışmalarda en fazla bireysel psikolojik faktörlerin (n=16) ön plana çıktığı görülmektedir. İkinci sırada yer alan demografik faktörler (n=8), yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi bireyin sabit özelliklerine dayalı değişkenlerin motivasyon üzerindeki etkisinin sıklıkla incelendiğini ortaya koymaktadır. Sosyal ve çevresel faktörler (n=4), fiziksel

ve zihinsel faktörler (n=3), iletişimsel faktörler (n=3) ve liderlik faktörleri (n=3) gibi diğer değişken grupları ise oldukça sınırlı sayıda çalışmada yer bulmuştur.

Grafik 8

Sporda Motivasyonu Etkileyen Faktörlere Göre (%) Dağılımları

Grafik 8’de sporda motivasyonu etkileyen faktörlerin yüzdelik dağılımı incelendiğinde, bireysel psikolojik faktörlerin %43 ile açık ara en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Demografik faktörler %22’lik oranla ikinci sırada yer almaktadır. Sosyal ve çevresel faktörler ise %11 ile daha sınırlı düzeyde temsil edilmiştir. Fiziksel ve zihinsel faktörler, iletişimsel faktörler ve liderlik faktörlerinin her biri %8 oranında temsil edilmiştir.

Tablo 1

Araştırma Kapsamında İncelenen Makaleler

Makalenin Başlığı	Yayın Yılı	Yazar(lar)	Dergi Adı
Engelli Sporcularda Spora Katılım Motivasyonu	2020	Gönül Tekkurşun Demir, Ekrem Levent İlhan	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Etik ve Mesleki Motivasyon Durumlarının İncelenmesi: Muş İli Örneği	2020	Metin Karayol, Sultan Yavuz Eroğlu	Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
Güreş Grekoromen Milli Sporcularının İmgeleme ve Başarı Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2020	Didem Gülçin Kaya, Mehmet Günay	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Tekerlekli Sandalye Basketbolcularının Spora Katılım Motivasyonu ile Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki	2020	Sağbetullah Meriç, Öznur Turay	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Lisanslı E-Spor Katılımcıların Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2020	Metin Yıldız, Abdurrahman Kırtepe, Kürşad Nuri Baydili	Tarih Okulu Dergisi (TOD)
Ege Bölgesinde Bulunan Spor Bilimleri Fakültelerinde Sergilenen Liderlik Tarzının Akademik Personelin Öğrenme Motivasyonu Üzerine Etkisinin İncelenmesi	2020	Asil Çetinkaya, T. Osman Mutlu	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Fiziksel Aktiviteye Katılım	2020	Vahit Çiriş, Turan Başkonuş	Turkish Studies - Education

Motivasyonlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Bireylerin Yardım Amaçlı Spor Etkinliklerine Katılım Güdülleri	2020	Fatma Özdal	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi
Spor Yöneticilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İşgörenlerin Motivasyonu Üzerine Etkisi	2021	Cemil Boz, Turgay Biçer, Kaan Serter, Koray Emre Kara, Murat Şentuna	MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi
Eğitmen Geri Bildiriminin Kısıtlayıcı ve Destekleyici Motivasyonel İklim Üzerine Yordayıcı Etkisi: Yaz Spor Okulu Örneği	2021	Ayşe Özge Daldaş, Ayşe Gökçe Erturan	Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Uluslararası Spor Organizasyonlarında Gönüllü Motivasyonu ile Serbest Zaman Doyum Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2021	Batuhan Er, Pınar Güzel Gürbüz	Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi
Hedef Yöneliminin Yordayıcısı Olarak Algılanan Motivasyonel İklim: Güreşçiler Üzerine Bir Araştırma	2021	Eylem Gencer	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Covid-19 Pandemi Sürecinde Spor Yapan Bireylerin Serbest Zaman Motivasyonlarının İncelenmesi	2021	Burak Gürer	Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi
Futbolcuların Güdülenme (Motivasyon) ve İmgeleme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması	2021	Murat Atasoy, Meryem Altun Ekiz	Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi
Uçurtma Sörfü (Kitesurfing) ile İlgilenen Bireylerin Serbest Zaman Egzersiz Düzeyleri, Serbest Zaman Engelleri ve Motivasyonlarının İncelenmesi	2022	Recep Ayhan, Mehmet Öçalan	Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Dijital Oyun Oynama Motivasyonunun Yordayıcısı Mıdır?	2022	Gönül Tekkurşun Demir	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Oryantiring Sporcularının Denge Modeli Bağlamında Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma	2022	Ebru Sinici, Buse Sulu	Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi
Halk Oyuncularında Zihinsel Antrenmanın Başarı Motivasyonu Düzeyini Yordaması	2022	Yasemin Yalçın, Huriye Demirağ, Şengül Kaya, Mehmet Eroğlu	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Motivasyonları ve İşsizlik Kaygılarının Danışman Yönlendirme Rolü Açısından İncelenmesi	2022	Asil Çetinkaya, Tonguç Osman Mutlu	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Aktivitelerine Katılım Motivasyonu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma	2023	Oktay Akyüz, Rumeysa Alper, Betül Bayazıt	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Uluslararası Spor Organizasyonlarına Gönüllü Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Tanju Kara, Nilay Utlu	Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi
Güreş Sporcularının Boş Zaman Yoluyla Stresle Baş Etme Strateji Düzeylerinin Sporda Güdülenme Üzerine Etkisi	2023	Bereket Köse, Gökhan Dokuzoğlu	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Takım Sporcularında Yarışma Yönelim Tercihlerinin Başarı Motivasyonlarına Etkisi	2023	Ünal Saki	International Journal of Eurasia Social Sciences
Spor Lisesi Öğrencilerinin Değişiklik Arayışları ve Rekreasyonel Egzersiz Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2023	Sinan Saraç, Abdurrahman Kırtepe	Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

Bölgesel Amatör Ligi Futbolcularının Ruh Halleri ile Motivasyonları Arasındaki İlişki	2023	Muhammed Akif Sevinç, Mustafa Enes Işıkgöz	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Rekreasyonel Egzersize Güdülenmenin Yaşam Doyumu Üzerindeki Rolü: Yükseköğretim Öğrencileri Örneği	2023	Üstün Türker	Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi
Profesyonel Futbolcularda COVID-19 Korkusunun Uyku Kalitesi, Motivasyon ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Sevtap Günay Uçurum, Aynur Şahin, Sevinç Akdeniz, Bilal Tuncel, Derya Özer Kaya	Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi
Altyapı Futbol Oyuncularının Mevkilerine Göre Problem Çözme, Dikkat ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2023	Halil Emre Çınargür, Gökçe Erturan	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Z Kuşağı Sporcu-Öğrencilerin E-Spor Katılım Motivasyonlarının Akademik Başarıları Üzerine Etkisi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Yeliz Eratlı Şirin, İbrahim Şeker, Berna Can, Caner Uzunca	Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi
Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Sermaye Algıları ile Fiziksel Aktivite Motivasyonları Arasındaki İlişki	2023	Özlem Kardelen Sırma, Günay Yıldizer	Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi	2023	Mehmet İnan, Mehmet Yıldırım, Murat Şen	Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi
Profesyonel Voleybolcuların İmgeleme ve Başarı Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Serdar Alemdağ, Ünal Ünlü	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Atletizm ve Judo Sporcularında Spora Katılım Güdülleri ve Sporda Başarı Hedefleri Üzerine Araştırma	2024	Emre Baydoğan, Zekeriya Göktaş	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Milli Takım Düzeyindeki Bedensel Engelli Para-Karate Sporcularının Spora Katılım Motivasyonları ile Yaşam Kalite ve Yaşam Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Emre Boz, Murat Kul, Yasin Çetintaş	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Beden Eğitimi Öğretmenlerinde Proaktif Kişilik, İş Doyumu ve Motivasyon	2024	Bijen Filiz, Nurgül Erol	SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
Taraftar Motivasyonu ve Taraftar Saldırganlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Burak Karababa, Eda Yılmaz, Aziz Enes Şahin, Resul Çeçen	International Journal of Eurasia Social Sciences
Elektronik Sporcuların Dijital Oyun Oynama Motivasyonu ile Mental Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişki: Tanımlayıcı Araştırma	2024	H. İlhan Odabaş, Tunay Saygı, İbrahim Turgay Turan	Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi
Curling Sporcularında Antrenöre Güven, Motivasyon ve Kaygı İlişkisi	2024	Burak Karababa, M. Alparslan Kurudirek	CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

Tablo 2*Araştırma Kapsamında İncelenen Makalelerin Genel Özellikleri*

Makalenin Başlığı	Yayın Yılı	Örneklem Grubu	Yöntemsel Yaklaşımı	Motivasyonu Etkileyen Faktörler
Engelli Sporcularda Spora Katılım Motivasyonu	2020	Sporcular	Nicel	Fiziksel ve Zihinsel Faktörler
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Etik ve Mesleki Motivasyon Durumlarının İncelenmesi: Muş İli Örneği	2020	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri	Nicel	Sosyal ve Çevresel Faktörler
Güreş Grekoromen Milli Sporcularının İmgeleme ve Başarı Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2020	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler

Tekerlekli Sandalye Basketbolcularının Spora Katılım Motivasyonu ile Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki	2020	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Lisanslı E-Spor Katılımcıların Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2020	Sporcular	Nicel	Demografik Faktörler
Ege Bölgesinde Bulunan Spor Bilimleri Fakültelerinde Sergilenen Liderlik Tarzının Akademik Personelin Öğrenme Motivasyonu Üzerine Etkisinin İncelenmesi	2020	Akademisyenler	Nicel	Liderlik Faktörleri
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi	2020	Öğrenciler	Nicel	Demografik Faktörler
Bireylerin Yardım Amaçlı Spor Etkinliklerine Katılım Gündüleri	2020	Sporcular	Nitel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Spor Yöneticilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İşgörenlerin Motivasyonu Üzerine Etkisi	2021	Gençlik Spor Müdürlüğü Yönetici ve İşgörenler	Nicel	İletişimsel Faktörler
Eğitmen Geri Bildiriminin Kısıtlayıcı ve Destekleyici Motivasyonel İklim Üzerine Yordayıcı Etkisi: Yaz Spor Okulu Örneği	2021	Öğrenciler	Nicel	İletişimsel Faktörler
Uluslararası Spor Organizasyonlarında Gönüllü Motivasyonu ile Serbest Zaman Doyum Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2021	Spor Gönüllüsü Bireyler	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Hedef Yöneliminin Yordayıcısı Olarak Algılanan Motivasyonel İklim: Güreşçiler Üzerine Bir Araştırma	2021	Sporcular	Nicel	Liderlik Faktörleri
Covid-19 Pandemi Sürecinde Spor Yapan Bireylerin Serbest Zaman Motivasyonlarının İncelenmesi	2021	Sporcular	Nicel	Demografik Faktörler
Futbolcuların Gündülenme (Motivasyon) ve İmgeleme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması	2021	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Uçurtma Sörfü (Kitesurfing) ile İlgilenen Bireylerin Serbest Zaman Egzersiz Düzeyleri, Serbest Zaman Engelleri ve Motivasyonlarının İncelenmesi	2022	Sporcular	Nicel	Sosyal ve Çevresel Faktörler
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Dijital Oyun Oynama Motivasyonunun Yordayıcısı Mıdır?	2022	Öğrenciler	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Oryantiring Sporcularının Denge Modeli Bağlamında Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma	2022	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Halk Oyuncularında Zihinsel Antrenmanın Başarı Motivasyonu Düzeyini Yordaması	2022	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Motivasyonları ve İşsizlik Kaygılarının Danışman Yönlendirme Rolü Açısından İncelenmesi	2022	Öğrenciler	Nicel	Liderlik Faktörleri
Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Aktivitelerine Katılım Motivasyonu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma	2023	Öğrenciler	Nicel	Demografik Faktörler
Uluslararası Spor Organizasyonlarına Gönüllü Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Öğrenciler	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Güreş Sporcularının Boş Zaman Yoluyla Stresle Baş Etme Strateji Düzeylerinin Sporda Gündülenme Üzerine Etkisi	2023	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Takım Sporcularında Yarışma Yönelim Tercihlerinin Başarı Motivasyonlarına Etkisi	2023	Sporcular	Nicel	İletişimsel Faktörler
Spor Lisesi Öğrencilerinin Değişiklik Arayışlar ve Rekreasyonel Egzersiz Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2023	Öğrenciler	Nicel	Sosyal ve Çevresel Faktörler
Bölgesel Amatör Ligi Futbolcularının Ruh Halleri ile Motivasyonları Arasındaki İlişki	2023	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Rekreasyonel Egzersize Gündülenmenin Yaşam Doyumu Üzerindeki Rolü: Yükseköğretim Öğrencileri Örneği	2023	Öğrenciler	Nicel	Demografik Faktörler

Profesyonel Futbolcularda COVID-19 Korkusunun Uyku Kalitesi, Motivasyon ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Sporcular	Nicel	Fiziksel ve Zihinsel Faktörler
Altyapı Futbol Oyuncularının Mevkilerine Göre Problem Çözme, Dikkat ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	2023	Sporcular	Nicel	
Z Kuşağı Sporcu-Öğrencilerin E-Spor Katılım Motivasyonlarının Akademik Başarıları Üzerine Etkisi: Tanımlayıcı Araştırma	2023	Sporcular	Nicel	Demografik Faktörler
Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Sermaye Algıları ile Fiziksel Aktivite Motivasyonları Arasındaki İlişki	2023	Öğrenciler	Nicel	Sosyal ve Çevresel Faktörler
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi	2023	Öğrenciler	Nicel	Demografik Faktörler
Profesyonel Voleybolcuların İmgeleme ve Başarı Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Atletizm ve Judo Sporcularında Spora Katılım Güdüleri ve Sporda Başarı Hedefleri Üzerine Araştırma	2024	Sporcular	Nicel	Demografik Faktörler
Milli Takım Düzeyindeki Bedensel Engelli Para-Karate Sporcularının Spora Katılım Motivasyonları ile Yaşam Kalite ve Yaşam Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Sporcular	Nicel	Fiziksel ve Zihinsel Faktörler
Beden Eğitimi Öğretmenlerinde Proaktif Kişilik, İş Doyumu ve Motivasyon	2024	Beden Eğitimi Öğretmenleri	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Taraftar Motivasyonu ve Taraftar Saldırganlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2024	Taraftarlar	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Elektronik Sporcuların Dijital Oyun Oynama Motivasyonu ile Mental Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişki: Tanımlayıcı Araştırma	2024	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler
Curling Sporcularında Antrenöre Güven, Motivasyon ve Kaygı İlişkisi	2024	Sporcular	Nicel	Bireysel ve Psikolojik Faktörler

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, 2020–2025 yılları arasında "sporda motivasyon" temalı akademik çalışmalar, yıllara göre dağılım, yöntemsel tercihler, örneklem grupları ve değişken türleri açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular, konuya yönelik akademik ilgide dönemsel dalgalanmalar yaşandığını ve metodolojik açıdan belirli eğilimlerin ön plana çıktığını ortaya koymaktadır.

Yıllara göre dağılım incelendiğinde, 2023 yılında motivasyon temalı akademik yayınlarda belirgin bir artış gözlenmiştir. Bu durum, söz konusu yılın bu alana yönelik ilginin zirve yaptığı bir dönem olduğunu göstermektedir. Artışın, pandemi sonrası dönemde bireylerin psikolojik ve davranışsal süreçlerine yönelik artan araştırma ilgisinden kaynaklandığı düşünülmektedir. 2025 yılına ait verilerin yetersizliği ise, yılın henüz tamamlanmamış olmasından veya veri tabanlarına henüz tam anlamıyla yansımamış olmasından kaynaklanabilir. Genel olarak, sporda motivasyon alanındaki akademik üretimin dalgalı bir seyir izlediği, ancak 2023 yılında yoğunlaştığı söylenebilir. Sarı & Sağ (2021) tarafından yapılan çalışmada, inceleme kapsamına alınan toplam 203

araştırma, yayımlandıkları yıllar dikkate alınarak dört beşer yıllık döneme ayrılmıştır: 2000–2005, 2006–2010, 2011–2015 ve 2016–2020. Yapılan analiz sonucunda, söz konusu dönemlerde sırasıyla 16, 28, 41 ve 118 araştırma makalesinin yayımlandığı belirlenmiştir. Bu bulgular, sporda motivasyon temalı akademik yayınların yıllar içinde istikrarlı bir şekilde artış gösterdiğini ve özellikle 2016–2020 döneminde dikkat çeken bir yoğunluk kazandığını ortaya koymaktadır.

Yöntemsel açıdan değerlendirildiğinde, incelenen 38 çalışmanın sadece birinin nitel araştırma yöntemine, 37 çalışmanın ise nicel yöntemlere dayandığı %97’ye %3’lük bir oran görülmektedir. Bu eğilim, araştırmacıların ölçülebilir ve genellenebilir sonuçlara ulaşma isteğini yansıtmaktadır. Ancak nitel çalışmalara sınırlı düzeyde yer verilmiş olması, alandaki derinlemesine ve bağlamsal analizlerin yetersiz kaldığını göstermektedir. Bu durum, sporda motivasyon gibi çok boyutlu bir kavramın yalnızca sayısal verilerle açıklanmasının metodolojik çeşitliliği sınırlandırdığını ortaya koymaktadır. Gelecekte bu alanda yapılacak nitel ve karma yöntemli çalışmalar, bireysel deneyimlere ve sosyal bağlama ilişkin daha bütüncül bir anlayışın gelişmesine katkı sağlayabilir. Elmas ve ark. (2018)’nin

araştırma sonuçlarına göre %83,4 nicel; %14,2 nitel, %2,3 karma araştırma yöntemleri kullanıldığı görülmektedir. Yine Elmas ve ark. (2018)’na göre nicel yöntemlerin nitel yöntemlere göre baskınlığı, yalnızca metodolojik bir tercih değil; kurumsal, epistemolojik ve kültürel yönlendirmelerin sonucudur. Bu durum, pozitivist paradigmanın spor bilimlerinde “normal” sayılması ve akademik sistemin bu normu sürekli yeniden üretmesiyle yakından ilişkilidir. Sarı & Sağ (2021) tarafından yapılan araştırmada ise incelenen çalışmaların büyük çoğunluğunda %96,55 nicel yöntemler tercih edilmiş; nitel ve karma yaklaşımlar ise yalnızca %3,45’lik sınırlı bir oranda kullanılmıştır. Zamansal dağılım incelendiğinde, nitel ve karma yöntemlere yönelik eğilimin özellikle son yıllarda artış gösterdiği tespit edilmiştir (Sarı & Sağ, 2021). Ancak mevcut araştırmada, 2020–2025 yılları arasındaki dağılıma bakıldığında bu artışın durduğu görülmektedir.

Örneklem grupları açısından yapılan incelemede, araştırmaların çoğunlukla aktif sporcular ve öğrenciler üzerinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Buna karşın, yöneticiler, eğitmenler, akademisyenler ve taraftarlar gibi sporun diğer önemli aktörlerinin araştırmalarda yeterince temsil edilmediği dikkat çekmektedir. Sporda motivasyon kapsamında literatür incelendiğinde, sporcular (Aktaş ve ark., 2006; Bedir ve ark., 2023; Çam, 1990; Demirbaş Çelik ve ark., 2020; Sarı & Sağ, 2021; Soyer ve ark., 2010; Uluç, 2022; Yanar ve ark., 2017; Yılmaz ve ark., 2019; Zorlu ve ark., 2020) ve öğrenciler (Eroğlu ve ark., 2019; Filiz ve ark., 2018; Koç, 2018; Yiğit, 2019) en çok karşımıza çıkan örneklem gruplarıdır. Bu durum, sporda motivasyonun daha çok bireysel performans ve katılım bağlamında ele alındığını, organizasyonel ve izleyici temelli motivasyon unsurlarının ise görece ihmal edildiğini göstermektedir. Bu bağlamda, literatürdeki bu boşlukların giderilmesi, farklı paydaş gruplarının motivasyon yapılarının anlaşılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

Araştırmalar, sporcuların içsel motivasyonunu belirlemede bireysel ve psikolojik unsurların önemli rol oynadığını göstermektedir. İmgeleme, sporcuların zihinsel antrenman düzeyini artıran (Yalçın ve ark., 2022) ve motivasyonlarını güçlendirerek hedeflerine odaklanma ile zorluklarla başa çıkma kararlılıklarını artıran etkili bir yöntem olarak literatürde yer almaktadır (Alemdağ & Ünlü, 2024; Atasoy & Altun Ekiz, 2021; Kaya & Günay, 2020). Bulgular da bu doğrultuda, imgelemenin sporcuların motivasyon süreçlerine olumlu katkı sağladığını desteklemektedir (Yılmaz & Namlı, 2023). Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum (Demir, 2022) ile spor sevgisi ve değer ifadesi (Kara & Utlu, 2023) motivasyonu doğrudan etkilemektedir.

Buna ek olarak, aktif olma isteği (Meriç & Turay, 2020), yardım etme dürtüsü (Özdal, 2020), iş doyumunu ile proaktif kişilik özellikleri (Filiz & Erol, 2024) gibi psikolojik göstergeler de motivasyon seviyelerini şekillendirmektedir. Ayrıca, dışsal ödüller (Kara & Utlu, 2023) ve antrenöre duyulan güven (Karababa & Kurudirek, 2024), ruh hâli (Sevinç & Işıkgöz, 2023) gibi faktörler de bu kategorinin kapsamındadır. Sevinç ve Işıkgöz (2023)’ün araştırma bulgularına göre, futbolcularda dinçlik düzeyinin artması motivasyon üzerinde olumlu bir etki yaratırken; bitkinlik, depresiflik ve öfke gibi olumsuz ruh halleri, spora yönelik motivasyonun düşmesine neden olmaktadır.

Spor motivasyonunun bireylerin demografik özellikleriyle de değişiklik gösterdiği görülmüştür. Cinsiyet ve yaşın etkisi (Yıldız ve ark., 2020; Türker, 2023), eğitim düzeyi (Gürer, 2021), sınıf seviyeleri (Çiriş & Başkonuş, 2020) ve akademik başarı ile oyun oynama süresi gibi etkenler (Şirin ve ark., 2023) bu alanda incelenmiştir. Güler (2025)’in araştırmasına göre sporcuların bağlılık ve motivasyon düzeyleri cinsiyet, eğitim, gelir ve haftalık antrenman süresi gibi sosyo-demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir. Eğitim ve gelir arttıkça bağlılık ve motivasyon yükselmekte, düzenli antrenman motivasyonu artırmaktadır. Motivasyonu korumak için program çeşitlendirmesi, net hedefler ve sosyal destek gereklidir. Hosseinalipour (2015) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, cinsiyet değişkeni temelinde yapılan değerlendirmelerde hem genel sporcu örneğinde hem de futbol, voleybol, basketbol, tekvando ve atletizm branşlarındaki sporcular özelinde motivasyon düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Gençay ve Gençay (2007)’in araştırmasına göre, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin eğitim motivasyonları başlangıçta yüksek olmakla birlikte, sınıf düzeyi ilerledikçe motivasyonlarının azaldığı belirlenmiştir. Öğrenim görülen üniversite ve aktivite çeşidi (Akyüz ve ark., 2023), spor branşı (İnan ve ark., 2023) ve milli sporcu olma durumu (Baydoğan & Göktaş, 2024) demografik profilin motivasyona etkisini ortaya koyan diğer önemli değişkenlerdir. Demir ve İlhan (2020) çalışmasında, milli sporcuların dışsal motivasyon puan ortalamalarının, milli olmayan sporculara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sosyal çevre ve fiziksel ortamın sunduğu fırsatlar ile engeller de spor motivasyonunda belirleyici niteliktedir. Tesis yetersizliği ya da bireysel engellerin yarattığı serbest zaman kısıtları (Ayhan & Öçalan, 2022), okul ortamı ve veli-öğrenci ilişkisi (Karayol & Eroğlu, 2020) sosyal çevrenin etkisini göstermektedir. Bunun

yanında, sosyal katılım düzeyini ifade eden değişiklik arayışının rolü (Saraç & Kirtepe, 2023) ile sosyal sermaye algısı (Sırma & Yıldizer, 2023) da çevresel faktörler arasında öne çıkmaktadır.

Uyku kalitesi ve genel yaşam kalitesi gibi fiziksel-yaşam içi öğeler motivasyonu doğrudan desteklemektedir. Engel türü (Demir & İlhan, 2020) ve uyku ile yaşam kalitesinin ilişkisi (Boz ve ark., 2024; Uçurum ve ark., 2023) sporcuların performanslarını ve motivasyon seviyelerini belirleyen temel bileşenler olarak ele alınmıştır.

Etkili geri bildirim ve iletişim becerileri, sporcularda motivasyonu besleyen bir diğer önemli başlıktır. Yöneticilerin iletişim becerileri (Boz ve ark., 2021), antrenörün verdiği geri bildirim (Daldas & Erturan, 2021) ile yarışma yönelimindeki iş birliği ve çatışma tutumlarının rolü (Saki, 2023) bu kategori altında incelenmiştir. Abakay ve Kuru (2013)’ün kadın sporcular üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada, antrenör-sporcu arasındaki etkili iletişimin, kadın futbolcuların başarı motivasyonunu anlamlı düzeyde artırdığı belirlenmiştir.

Antrenör ya da danışman liderliğinin yarattığı iklim, sporcuların hedeflerine olan bağlılıklarını artırabilir. Liderlik tarzı (Çetinkaya & Mutlu, 2020), motivasyonel iklim (Gencer, 2021) ve danışmanın yönlendirici rolü (Çetinkaya & Mutlu, 2022) motivasyon üzerindeki etkilerini ortaya koyan çalışmalardır. Öğrencinin zorlu bir görevi üstlenmeye yönlendirilmesi, öz yeterlik algısının gelişimine katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, öğretim sürecinde ulaşılabilir hedefler belirlenmesi ve yapıcı geri bildirim sağlanması, öğrenen motivasyonunu destekleyen pedagojik uygulamalar arasında değerlendirilmektedir (Bayrakçıken ve ark., 2021). Körük ve ark. (2003)’nın araştırmasına göre, amatör futbol antrenörlerinin liderlik tarzları motivasyon üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Karışık liderlik tarzı benimseyen antrenörler sporcularını uyarak motive etmeyi tercih ederken, demokratik liderlik tarzına sahip antrenörler sporcuları daha fazla ödüllendirerek motivasyonu artırmaktadır. Otokratik liderler ise genellikle korkutma yöntemine başvurmakta ve ödül sistemini nadiren kullanmaktadırlar. Bu farklı liderlik yaklaşımlarının sporcuların motivasyon düzeyleri üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır.

Sonuç olarak, sporda motivasyon alanında yapılan akademik çalışmaların yıllar içinde ilgi düzeyinin değişkenlik gösterdiği, ağırlıklı olarak nicel yöntemlerin tercih edildiği ve örneklem grubu ile değişken seçimi açısından belirli kalıpların tekrarlandığı görülmektedir. Bu durum, alanın metodolojik ve tematik olarak belirli

yönlere derinleştiğini; ancak farklı yöntem, örneklem ve etken türlerine yer verilmesi durumunda daha zengin ve kapsayıcı bir literatürün oluşabileceğini göstermektedir. Gelecek araştırmaların, daha geniş paydaş gruplarını içeren ve yöntemsel çeşitliliğe dayalı bir yaklaşımla tasarlanması, sporda motivasyon olgusunun çok yönlü bir biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

5. ÖNERİLER

Yöntemsel Çeşitliliğin Artırılması: Mevcut literatürde nitel ve karma araştırma yöntemlerinin yetersizliği dikkat çekicidir. Motivasyonun bireysel deneyimlerle şekillenen doğası göz önüne alındığında, fenomenolojik, etnografik ya da vaka çalışması gibi nitel tasarımların daha yaygın kullanılması önerilmektedir. Bu durum, bireyin motivasyon sürecini çok boyutlu ve bağlamsal bir biçimde anlamayı mümkün kılacaktır.

Farklı Örneklem Gruplarının Dahil Edilmesi: Araştırmaların ağırlıklı olarak sporcular ve öğrenciler üzerinde yoğunlaşması, sporda motivasyon olgusunun dar bir perspektifle ele alındığını göstermektedir. Taraftarlar, antrenörler, yöneticiler, gönüllüler ve aile bireyleri gibi diğer paydaş gruplarına odaklanan çalışmaların artırılması, daha bütüncül bir anlayışa katkı sağlayacaktır.

Tematik Genişleme ve Disiplinler arası Yaklaşım: Mevcut çalışmalar büyük oranda bireysel psikolojik faktörlere odaklanmaktadır. Sosyolojik, kültürel ve ekonomik etkenler gibi daha az çalışılmış temalar da motivasyon araştırmalarına dâhil edilmelidir. Disiplinler arası bakış açıları, motivasyonun sadece bireysel değil, sosyal bağlamla kurduğu ilişkilerin de analizine olanak tanıyacaktır.

Politika ve Uygulamalara Yönelik Bulguların Aktarılması: Elde edilen bulguların yalnızca akademik literatürde kalmaması, eğitim kurumları, federasyonlar ve spor kulüpleri gibi uygulama alanlarına da yansıtılması önemlidir. Sporcuların motivasyonunu destekleyici program ve stratejilerin geliştirilmesinde araştırma sonuçlarının rehber olarak kullanılması teşvik edilmelidir.

6. ETİK BEYANI

Araştırmada kapsamında makalelerin ele alınmış olması ve veri analizinde içerik analizi tekniği

kullanıldığından dolayı, Etik Kurul Onayı alınmasını gerektiren araştırmalar içerisinde yer almamaktadır.

7. YAZAR KATKILARI

HA çalışmaya %100 oranında katkı sağlamıştır.

8. KAYNAKLAR

- Abakay, U., & Kuru, E. (2013). Kadın futbolcularda antrenörle iletişim düzeyi ve başarı motivasyonu ilişkisi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 20-33. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jss/article/256921>
- Akpınar, Ö. (2023). Sporda liderlik alanında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 5(2), 116-132. <https://doi.org/10.47778/ejsse.1325523>
- Aktaş, Z., Çobanoğlu, G., Yazıcılar, İ., & Er, N. (2006). Profesyonel basketbolcularda spora özgü başarı motivasyon düzeyinin cinsiyetler açısından karşılaştırılması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 55-59. <https://doi.org/10.1501/Sporm.0000000058>
- Akyüz, O., Alper, R., & Bayazıt, B. (2023). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılım motivasyonu üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 439-454. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1268020>
- Alemdağ, S., & Ünlü, Ü. (2024). Profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 169-180. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1431892>
- Atasoy, M., & Altun Ekiz, M. (2021). Futbolcuların güdülenme (motivasyon) ve imgeleme düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 119-136. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/article/1508718>
- Ayhan, R., & Öçalan, M. (2022). Uçurtma sörfü (kitesurfing) ile ilgilenen bireylerin serbest zaman egzersiz düzeyleri, serbest zaman engelleri ve motivasyonlarının incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 27(1), 13-32. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.971451>
- Azid, M. B. B. A., Mazalan, N. S., Pa, W. A. M. W., Kamaruzaman, F. M., & Nazarudin, M. N. (2023). Intrinsic and Extrinsic Motivation in Sports. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 12(3), 270-275. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARPED/v12-i3/18460>
- Baydoğan, E., & Göktaş, Z. (2024). Atletizm ve judo sporcularında spora katılım güdülleri ve sporda başarı hedefleri üzerine araştırma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 198-219. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1401783>
- Bayrakçeken, S., Oktay, Ö., Samancı, O., & Canpolat, N. (2021). Motivasyon kuramları çerçevesinde öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının artırılması: Bir derleme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2), 677-698. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/article/900664>
- Bedir, D., Yılmaz, E., Adın, S., & Büyükpolat, A. (2023). Gelişim liginde oynayan futbolcuların mevkilerine göre motivasyon ve kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Spor ve Bilim Dergisi*, 1(1), 1-9. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sporvebilim/article/1263606>
- Boz, C., Biçer, T., Serter, K., Kara, K. E., & Şentuna, M. (2021). Spor yöneticilerinin iletişim beceri düzeylerinin işgörenlerin motivasyonu üzerine etkisi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 492-502. <https://doi.org/10.33206/mjss.751836>
- Boz, E., Kul, M., & Çetintaş, Y. (2024). Milli takım düzeyindeki bedensel engelli para-karate sporcularının spora katılım motivasyonları ile yaşam kalite ve yaşam doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1), 59-69. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1368068>
- Çam, İ. (1990). *Sporda bir olgu olarak motivasyon ve motivasyonun sportif performans üzerine etkileri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Çetinkaya, A., & Mutlu, T. O. (2020). Ege bölgesinde bulunan spor bilimleri fakültelerinde sergilenen liderlik tarzının akademik personelin öğrenme motivasyonu üzerine etkisinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 65-79. <https://doi.org/10.33689/spormetre.671692>
- Çetinkaya, A., & Mutlu, T. O. (2022). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının danışman yönlendirme rolü açısından incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 96-112. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1118893>
- Çiriş, V., & Başkonuş, T. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Turkish Studies - Educational Sciences*, 15(4), 2483-2493. <http://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.43234>
- Çınargür, H. E., & Erturan, G. (2023). Altyapı futbol oyuncularının mevkilerine göre problem çözme, dikkat ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 117-134. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1255645>
- Daldaş, A. Ö., & Erturan, A. G. (2021). Eğitmen geri bildiriminin kısıtlayıcı ve destekleyici motivasyonel iklim üzerine yordayıcı etkisi: Yaz spor okulu örneği. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 26(1), 123-135. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/article/819502>
- Demir, H. (2022). Sporda motivasyon ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği: Türkçe uyarlama çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 56-68. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1062454>
- Çelik, N. B., Çulha, Y., & Adal, P. (2020). Sporcuların motivasyon kaynaklarının belirlenmesi. In *7th ATLAS International Congress on Social Sciences* (pp. 1-10).
- Dokuzoğlu, G., & Köse, B. (2023). Güreş sporcularının boş zaman yoluyla stresle baş etme strateji düzeylerinin sporda güdülenme üzerine etkisi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 53-63. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1327700>
- Eratlı Şirin, Y., Şeker, İ., Can, B., & Uzunca, C. (2023). Z kuşağı sporcu-öğrencilerin e-spor katılım motivasyonlarının akademik başarıları üzerine etkisi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 389-398. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2022-93472>

- Er, B., & Güzel Gürbüz, P. (2021). Uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü motivasyonu ile serbest zaman doyum düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 152–172. <https://doi.org/10.25307/jssr.906958>
- Eroğlu, S. Y., Eroğlu, E., & Ekinci, V. (2019). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin akademik motivasyon düzeylerinin bölüm ve sınıf değişkenlerine göre incelenmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Öğrenci Çalışmaları*, 1(1), 1-7. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/i4s/article/648194>
- Filiz, B., & Demirhan, G. (2018). Akademik ve spor başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 138-152. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000361
- Filiz, B., & Erol, N. (2024). Beden eğitimi öğretmenlerinin proaktif kişilik ve iş doyumlarının içsel ve dışsal motivasyon düzeyleri üzerindeki etkisi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(3), 70–80. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1423474>
- Gencer, E. (2021). Hedef yöneliminin yordayıcısı olarak algılanan motivasyonel iklim: Güreşçiler üzerine bir araştırma. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(3), 71–80. <https://doi.org/10.33689/spormetre.858167>
- Gençay, Ö. A., & Gençay, S. (2007). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 241-253. <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbed/article/924150>
- Güler, C. (2025). Sporda motivasyon ve bağlılık: Sporcular üzerine bir araştırma. *Spor ve Bilim Dergisi*, 3(1), 135-148. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sporvebilim/article/1622721>
- Güney, G. (2022). Mücadele sporlarında sporcuların boş zaman motivasyon düzeylerinin araştırılması. *Mediterranean Journal of Sport Science*, 5(Özel Sayı 2), 1080-1091. <https://doi.org/10.38021/asbid.1203032>
- Gürer, B. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde spor yapan bireylerin serbest zaman motivasyonlarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 24–35. <https://doi.org/10.25307/jssr.894818>
- Günay Uçurum, S., Şahin, A., Akdeniz, S., Tuncel, B., & Özer Kaya, D. (2023). Profesyonel futbolcularda COVID-19 korkusunun uyku kalitesi, motivasyon ve yaşam kalitesi ile ilişkisi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 230–236. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2022-94508>
- Hosseinalipour, F. (2015). *Üniversiteli sporcu öğrencilerin sporda motivasyon düzeyleri ve stresle başa çıkma yöntemlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- İnan, M., Yıldırım, M., & Şen, M. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 61–68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/article/1562223>
- Jumady, E., & Lilla, L. (2021). Antecedent and Consequence the Human Resources Management Factors on Civil Servant Performance. *Golden Ratio of Human Resource Management*, 1(2), 104-116. <https://doi.org/10.52970/grhrm.v1i2.101>
- Karababa, B., & Kurudirek, A. (2024). Curling sporcularında antrenöre güven, motivasyon ve kaygı ilişkisi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 289–305. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1456646>
- Karababa, B., Yılmaz, E., Şahin, A. E., & Çeçen, R. (2024). Taraftar motivasyonu ve taraftar saldırganlığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 11(2), 45–60. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1456646>
- Karayol, M., & Yavuz Eroğlu, S. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki etik ve mesleki motivasyon durumlarının incelenmesi: Muş ili örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 655–664. <https://doi.org/10.18506/anemon.683076>
- Kara, N. Ş., & Kara, M. (2024). Sporda motivasyon kuram ve uygulamalarına bibliyometri ile güncel bakış. U. Sinem (Ed.), *Spor bilimleri alanında akademik araştırma ve değerlendirmeler III içinde* (s. 63-81). Özgür Press. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub453>
- Kara, T., & Utlu, N. (2023). Uluslararası spor organizasyonlarına gönüllü katılım motivasyonlarının incelenmesi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 453–463. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2023-97338>
- Kaya, D. G., & Günay, M. (2020). Güreş grekoromen milli sporcularının imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 62–72. <https://doi.org/10.33689/spormetre.631503>
- Kılınç, M., Ulucan, H., Kaya, K. & Türkçapar, Ü. (2011). Takım sporu yapanların motivasyon düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 133-144. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/article/18293>
- Koç, K. (2018). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaşam doyum düzeyleri ile akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 58-65. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tsbd/article/470165>
- Körük, E., Biçer, T., & Donuk, B. (2003). Amatör futbol antrenörlerinin liderlik davranış tipleri kullandıkları motivasyon tekniklerinin belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 53-57. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/101398>
- Meriç, S., & Turay, Ö. (2020). Tekerlekli sandalye basketbolcularının spora katılım motivasyonu ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 48, 433–450. <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyusbed/article/762017>
- Odabaşı, H. İ., Saygı, T., & Turan, İ. T. (2024). Elektronik sporcuların dijital oyun oynama motivasyonu ile mental dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 89–97. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2023-97903>
- Saraç, S., & Kırtepe, A. (2023). Spor lisesi öğrencilerinin değişiklik arayışları ve rekreasyonel egzersiz motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(4), 291–299. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.1327605>
- Saki, Ü. (2023). Takım sporcularında yarışma yönelim tercihlerinin başarı motivasyonlarına etkisi. *International Journal of Eurasia*

- Social Sciences*, 53, 1128–1137. <https://doi.org/10.35826/ijoess.3301>
- Sarı, İ., & Sağ, S. (2021). Türkiye’de sporda motivasyon araştırmaları: Sistematik derleme. *Gazi Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 26(3), 373–405. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.932427>
- Sevinç, M. A., & Işıkgöz, M. E. (2023). Bölgesel amatör ligi futbolcularının ruh halleri ile motivasyonları arasındaki ilişki. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 489–503. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.1296704>
- Sinici, E., & Sulu, B. (2022). Oryantiring sporcularının denge modeli bağlamında başarı motivasyonlarının incelenmesi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 285–291. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2022-89521>
- Sırma, Ö. K., & Yıldız, G. (2023). Üniversite öğrencilerinin sosyal sermaye algıları ile fiziksel aktivite motivasyonları arasındaki ilişki. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 82–98. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/article/1562227>
- Soyer, F., Can, Y., Güven, H., Hergüner, G., Bayansaldüz, M., & Tetik, B. (2010). Sporculardaki başarı motivasyonu ile takım birlikteliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 225–239. <https://www.j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/1028/475>
- Tekkurşun Demir, G. (2022). Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum dijital oyun oynama motivasyonunun yordayıcısı mıdır? *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 69–79. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1075150>
- Tekkurşun Demir, G., & İlhan, L. (2020). Engelli sporcularda spora katılım motivasyonu. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 21(3), 108–127. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.490063>
- Tunca, M. Z., & Güngör Gülsoy, S. (2023). Spor motivasyonu üzerine bir literatür taraması: Spor ve e-spor karşılaştırması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(2), 181–197. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduiibfd/article/1197798>
- Uluç, E. A. (2022). Badmintoncuların müsabaka öncesi motivasyon kaynakları ve kaygı durumlarının incelenmesi. *Uluslararası Türk Spor ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 2(1), 39–54. <https://doi.org/10.55376/ijtsep.1141177>
- Yanar, Ş., Kırandı, Ö., & Can, Y. (2017). Tenis ve badminton sporcularının sporcu kimlik algısı ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki farklılıkların incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), 51–58. <https://dergipark.org.tr/en/pub/seder/article/365694>
- Yıldız, M., Kırtepe, A. & Baydili, K.N (2020). Lisanslı E-Spor Katılımcıların Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of History School*, 47, 2823–2835. <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.43237>
- Yılmaz, A., Kırmoğlu, H., & Kaynak, K. (2019). Türkiye görme engelliler yüzme şampiyonasına katılan sporcuların spora özgü başarı motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 270–281. <https://doi.org/10.17155/omuspd.481491>